18 Μαρτίου 2016

«Χαίρε, Παραδείσου θυρών ανοικτήριον…» (Σωτήριος Σαρβάνης, Φοιτητής Θεολογίας)

/ Πεμπτουσία

Image not found or type unknown

Η Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή μπήκε εδώ και κάποιες ημέρες και το κλίμα είναι ήδη κατανυκτικό και πένθιμο, έτσι όπως αρμόζει την περίοδο αυτή. Είναι η ομορφότερη και γλυκύτερη περίοδος του έτους, καθώς μας δίνεται μια πολύ μεγάλη ευκαιρία για προσευχή και μετάνοια από μέρους μας και η απόλυτη κατάνυξη κάνει αυτή τη θέληση ακόμα πιο δυνατή.

Η λατρευτική ζωή της Εκκλησίας μας περιέχει όμορφες και κατανυκτικές ακολουθίες, όπως ο κατανυκτικός Εσπερινός, το Μέγα Απόδειπνο, αλλά και οι Χαιρετισμοί της Υπεραγίας Θεοτόκου που μας δίνουν ιδιαίτερη δύναμη αυτή την περίοδο. Και η Παναγία, όπως γνωρίζουμε, είναι η μεγαλύτερη μεσίτρια στον Πανάγαθο Θεό μας. Γιατί η Εκκλησία εντάσσει τους Χαιρετισμούς της Παναγίας τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή; Τι σχέση μπορεί να έχουν με τα Πάθη και την Ανάσταση του Κυρίου μας που θα ζήσουμε σε λίγο καιρό;

Ο ρόλος της Παναγίας στη ζωή του κάθε ανθρώπου είναι μεγάλος. Μεσιτεύει για εμάς στον Θεό Πατέρα για τη σωτηρία της ψυχής μας. Γι’ αυτόν ακριβώς τον λόγο και η Εκκλησία μας επέλεξε να εντάξει την Ακολουθία των Χαιρετισμών στη

Μεγάλη Τεσσαρακοστή του Πάσχα. Μέσω αυτής της Ακολουθίας, όλοι μας παρακαλούμε την Μητέρα μας να μας στηρίζει στον αγώνα μας που μόλις λίγες μέρες πριν ξεκίνησε. Να πρεσβεύει για εμάς στον Θεό Πατέρα μας για τη σωτηρία της ψυχής μας και για το αίσιο τέλος αυτού του αγώνα, να είναι δηλαδή ειρηνικός και αναμάρτητος και με καθαρή την ψυχή μας να βιώσουμε τα Άγια και φρικτά Πάθη του Κυρίου μας και εν συνεχεία την λαμπροτέρα Ανάστασή του. Και η παρουσία της Παναγίας στον κόσμο είναι μεγάλη και σωτήρια στην καθημερινή ζωή, ιδιαίτερα σε μεγάλα γεγονότα, όπως πολεμικά.

«Χαίρε, δι' ής εγείρονται τρόπαια˙ χαίρε, δι' ής εχθροί καταπίπτουσι!»:

Εδώ, αξίζει να αναφερθεί ένα ιστορικό γεγονός, ως παράδειγμα και απόδειξη της σωτήριας παρέμβασης της Παναγίας στην ιστορία του κόσμου:

Κατά το 626 μ.Χ. και ενώ ο Αυτοκράτορας Ηράκλειος μαζί με τον βυζαντινό στρατό είχε εκστρατεύσει κατά των Περσών, η Κωνσταντινούπολη πολιορκήθηκε αιφνίδια από τους Αβάρους. Οι Άβαροι απέρριψαν κάθε πρόταση εκεχειρίας και την 6η Αυγούστου κατέλαβαν την Παναγία των Βλαχερνών. Σε συνεργασία με τους Πέρσες ετοιμάζονταν για την τελική επίθεση, ενώ ο Πατριάρχης Σέργιος περιέτρεχε τα τείχη της Πόλης με την εικόνα της Παναγίας της Βλαχερνίτισσας και ενεθάρρυνε το λαό στην αντίσταση.

Τη νύχτα εκείνη, φοβερός ανεμοστρόβιλος, που αποδόθηκε σε θεϊκή παρέμβαση, δημιούργησε τρικυμία και κατέστρεψε τον εχθρικό στόλο, ενώ οι αμυνόμενοι προξένησαν τεράστιες απώλειες στους Αβάρους και τους Πέρσες, οι οποίοι αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να αποχωρήσουν άπρακτοι.

Στις 8 Αυγούστου του 626 μ.Χ., η Πόλη είχε σωθεί από τη μεγαλύτερη, έως τότε, απειλή της ιστορίας της. Ο λαός, θέλοντας να πανηγυρίσει τη σωτηρία του, την οποία απέδιδε σε συνδρομή της Θεοτόκου, συγκεντρώθηκε στο Ναό της Παναγίας των Βλαχερνών. Τότε, κατά την παράδοση, όρθιο το πλήθος έψαλλε τον από τότε λεγόμενο «Ακάθιστο Ύμνο», ευχαριστήρια ωδή προς την υπέρμαχο στρατηγό του τότε Βυζαντινού κράτους, αποδίδοντας τα «νικητήρια» και την ευγνωμοσύνη του με το *«Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ...».*

Αυτό αποτελεί ζωντανό παράδειγμα παρέμβασης της Παναγίας στην ιστορία του κόσμου. Η μεσιτεία της μπορεί να λυτρώσει ολόκληρα έθνη, πόσο μάλλον την ψυχή μας, μεσιτεύοντας στον Θεό για τη σωτηρία μας, λυτρώνοντάς μας από τα πάθη μας. Μέσω αυτής, *«εγείρονται τρόπαια και εχθροί καταπίπτουσι!»* (Δ' στάση). Είναι *«του Παραδείσου θυρών ανοικτήριον»* (Β' στάση) και *«γέφυρα μετάγουσα τους εκ γης προς ουρανόν»* (Α' στάση).

Η καθιέρωση του Ακαθίστου Ύμνου και η διαίρεσή του σε στάσεις:

Ο Ακάθιστος Ύμνος, ο οποίος καθιερώθηκε από το 626 μ.Χ., ως ένδειξη βαθιάς ευγνωμοσύνης στην Παναγία, διαιρείται σε τέσσερις στάσεις των έξι γραμμάτων της Ελληνικής αλφαβήτου, την λεγόμενη Ακολουθία των Χαιρετισμών, η οποία ψάλλεται κάθε Παρασκευή το εσπέρας, ενώ την πέμπτη εβδομάδα της Μεγάλης Τεσσαρακοστή, ολόκληρος ο Ακάθιστος Ύμνος. Ποιητής των Χαιρετισμών, θεωρείται μάλλον ο άγιος Ρωμανός ο Μελωδός, ενώ τον Ασματικό Κανόνα των Χαιρετισμών που ψάλλεται πριν από κάθε στάση, γράφτηκε από τον άγιο Ιωσήφ τον Υμνογράφο.

Ο σωτήριος χαρακτήρας των Χαιρετισμών:

Από όλα αυτά, μπορούμε να καταλάβουμε ότι η τοποθέτηση των Χαιρετισμών στη Μεγάλη Τεσσαρακοστή δεν είναι τυχαία. Αυτό που θα ζήσουμε σε λίγο καιρό θα είναι κάτι το φοβερά μεγάλο γεγονός και η ψυχή μας πρέπει να είναι καθαρή για να ζήσει αυτό το γεγονός, τα Άγια Πάθη και τη λαμπροτέρα Ανάσταση του Κυρίου μας. Γι' αυτό και παρακαλούμε την Παναγία να μας στηρίξει αυτή την περίοδο με τη μητρική αγάπη και στοργή της, να πρεσβεύει για εμάς στον Πατέρα μας, για να τελειώσει αυτός ο αγώνας, που θα κάνουμε τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ειρηνικά και αναμάρτητα και ο κάθε αγώνας μας για τη σωτηρία μας, ώστε να απολαύσουμε τη Βασιλεία του Θεού. Αυτό ακριβώς εκφράζουν, τόσο ο στίχος της Γ΄στάσης, *«χαίρε, η κλεις της Χριστού Βασιλείας»*, όσο και η τελευταία στροφή της Δ' στάσης: *«Ώ, Πανύμνητε μήτερ, [...] δεξαμένη την νυν προσφοράν, από πάσης ρύσαι συμφοράς άπαντας και της μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως τους σοι βοώντας. Αλληλούια!».*